Glas zaveznikov

Leto II - Št. 257 — Informacijski dnevnik A. I. S. — Cena 4 lire

TRST, četrtek 18. aprila 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Pellico 12 Telefon št. 93354 in 94443

OGLASI: Cena za milimeter visine (širina ena kolona): trgovski L. 27, mrtvaški L. 56 (osmrtnice L. 100), objave L. 20, finančni in pravni oglasi L. 45. V vsebini lista (tekstni oglasi) L. 45. Davek ni vštet. Plačljivo v naprej. Oglase sprejema izključno: S.P.I., Società per la Pubblicità in Italia, Trst, ul. Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 4 (zaostale L. 8). Rokopisov ne vračamo.

POLJSKA PREDLAGA PREKINITEV ODNOŠAJEV S ŠPANIJO

SCHUMACHER OVADUH - PRAVI MOSKVA

London, 18. aprila

Moskovska «Izvestja» so obtožila voditelja socialno demokratske stranke v zahodni Nemčiji, dr. K. Schumacherja, ki je preživel dolga leta v nacističnih koncentracijskih taboriščih, da je odločno nasproten združitvi socialnih demokratov in komunistov. V tej zvezi list dolži voditelja nemških socialnih demokratov, da je ovajal za časa bivanja v koncentracijskem taborišču sovjetske ujetnike nacističnim oblastem. List dodaja, da so nacisti postrelili 95 odstotkov Rusov, ki so bili v Dachau, na podlagi informacij, ki jih je dal Schumacher. Končno ga obtožuje, da vodi odkrito protisovjetsko propagando.

FRANCOSKI PARLAMENT PODALJŠAL SVOJ OBSTANEK

Pariz, 18. aprila

Francoska ustavodajna skupščina, ki bi morala končati svoje delo v četrtek, ker je potekel 7 mesečni rok za sprejem nove ustave in razpis novih volitev, je sklenila, da bo nadaljevala z zasedanjem še ves prihodnji teden v glavnem zato, da bo sprejela načrt zakona o podržavljenju zavarovalnih družb. Za predlog so glasovali komunisti in socialisti, medtem ko so desničarske stranke in stranka republikanskega ljudskega gibanja glasovale proti. Glasovanje je utrdilo zvezo med komunisti in socialisti, ki bodo podaljšanje dela sedanje skupščine lahko izkoristili pri razgovorih s stranko republikanskega ljudskega gibanja v zvezi z novo ustavo.

BELGIJSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK PRISPEL NEURADNO V LISBONO

Lisbona, 18. aprila

Belgijski ministrski predsednik Achille Van Acker je prispel sinoči z letalom iz Belgije na neuradni obisk v Lisbono.

Presenetljivo poročilo tajnika Trygve Lieja

Franco je ustvaritev in sluga osnih sil

NEW YORK, 18. aprila. — **«Reuter» poroča, da je poročilo glavnega tajnika ustanove ZN Trygve Lieja, ki ga je predložil Varnostnemu svetu o pravnem položaju zahteve, da ostane perzijska zadeva na dnevnem redu zasedanja Varnostnega sveta kljub temu, da je perzijski zastopnik umaknil prvotno pritožbo, povzročilo veliko iznenadenje med člani Sveta, ker poročilo ni bilo pripravljeno po navodilih Sveta temveč na zasebno pobudo glavnega tajnika.**

Na prvi pogled je prevladal vtis, da poročilo podpira sovjetsko stališče, po katerem umaknitev perzijske pritožbe pomeni takojšnjo ukinitev perzijske zadeve na dnevnem redu Varnostnega sveta. Trygve Lie je izrazil svoj dvom o pravnem položaju vprašanja. Pravi namreč, da je mogoče razpravljati o Gromikovem stališču in zaključuje s pripombo, da brškone ta zadeva ne bo mogla postati pod nobenim pogojem predmet, za kateri bi bil pristojen Varnostni svet.

Odbor pravnih strokovnjakov, ki ima nalogo preučiti poročilo je sestavljen iz zastopnikov vseh 11 držav, ki so članice Varnostnega sveta. Ker večina teh nasprotuje sovjetskemu stališču, ne menijo, da bi mogel odbor predložiti Svetu poročilo, s katerim bi bili vsi sporazumni. Menijo zato, da bo Varnostni svet, ko se bo ponovno sestal, načel to vprašanje več ali manj na isti točki.

Poljski delegat o Francovi Španiji

Seja varnostnega sveta se je pričela včeraj ob 20.05 uri pod predsedstvom novega predsednika, egiptovskega delegata Hafeza paše. Poljski delegat dr. Oscar Lange, ki je imel številne dokumente, je pričel z razpravljanjem proti Francovi Španiji.

«Francov režim je prišel na oblast proti volji španskega naroda z oboroženo pomočjo osnih sil, ki so pricele vojno proti Združenim narodom. Francov režim so ustvarili sovražniki Združenih narodov. Francov režim je bil vedno suženj gospodarjev, katerim je pomagal».

Lange je navajal Belo knjigo ameriškega zunanjega ministrstva, s čimer je podkrepil svoje dokazovanje in dejal, da «so pomoč našim sovražnikom dajali z zadovoljstvom». Režim Francove Španije je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi pripomogel k zmagi osi. «Francova Španija je dobavila Nemčiji razstreliva, kemijske proizvode, železo, svinec, cink in nitrate». Pomoč, ki jo je Španija dala nemškemu vojnemu ustroju, niso normalne trgovske zadeve. Imele so politični namen, to je pomagati narodom osi v njihovi vojni proti Združenim narodom.» «Luftwaffe», kateri je omogočila napade na ameriške in britanske parnike; dovoljevala je tudi, da je s pomočjo radijskih aparatov, nameščenih na njenem ozemlju, prenašala navodila brodovju in nemškim letalom.

Lange je nato dejal, da Francov režim ne predstavlja le notranje zadeve Španije, temveč je še vedno zaveznik «naših osnih sovražnikov». Fašistični režim v Španiji ne predstavlja torej vprašanja preteklosti, temveč je vprašanje sedanjosti.

Poljski zastopnik je nato predložil Varnostnemu svetu predlog, naj vsi člani Združenih narodov prekinejo odnošaje s Francovo Španijo.

HERBERT HOOVER PRISPEL V ATENE

London, 18. aprila

Bivši ameriški predsednik Herbert Hoover je prispel iz Beograda z letalom v Atene. Med njegovim obiskom v jugoslovanski prestolnici mu je Mihael Sergejčik, vodja odseka ustanove UNRRA v Jugoslaviji, sporočil, da potrebuje Jugoslavija v prihodnjih 3 mesecih 150.000 ton žita, da bi preprečila pred prihodnjo žetvijo pomanjkanje v zahodnih delih Jugoslavije. Hoover in njegovo spremstvo se se udeležili kosila, ki ga je priredil jugoslovanski zunanji minister.

GENERAL NOBILE NA KOMUNISTIČNI LISTI

UMBERTO NOBILE po vrnitvi s poleta na Severni tečaj.

Rim, 18. aprila

General Umberto Nobile, vodja ponesrečene odprave na Severni tečaj, bo nastopil kot neodvisni kandidat na komunistični listi pri volitvah v italijansko ustavodajno skupščino na komunistični listi za rimsko volilno okrožje.

Iz Vatikan poročaja, da je general Umberto Nobile odstopil kot papeški akademik. Odstop so sprejeli.

PROBLEMI SVETOVNE PREHRANE

Znižanje živilskih obrokov na Japonskem

Herbert Lehman, bivši ravnatelj ustanove UNRRA, svari pred lahkomiselno presojo svetovnega prehranjevalnega položaja. „100 milijonov ton žita mesečno ne zadostuje za 500 milijonov gladujočih v Evropi in Aziji"

WASHINGTON, 18. aprila — Glavni ravnatelj ustanove UNRRA, Fiorello La Guardia, je po sestanku s predsednikom Trumanom, ravnateljem Snyderjem in tajnikom za gospodarske zadeve pri zunanjem ministrstvu Williamom L. Claytonom podal naslednjo upapolno izjavo; «Stavim glavo, da predsednik Truman ne bo dovolil, da bi kdor koli umrl od lakote, če ga bo le mogel rešiti. Razgovor me je opogumil in z zaupanjem gledam v bodočnost».

Predsednik Truman je danes izjavil dopisnikom, da se njegova vlada trudi, da bi olajšala težak svetovni prehranjevalni položaj. Dejal je, da bo odobril predlog za znižanje obroka moke v Združenih državah za 25 odstotkov.

Minister za poljedelstvo Clynton Anderson je objavil, da bodo obroke živeža na Japonskem znižali od sedanjih 1050 na 950 kalorij dnevno, če ne bo general MacArthur prejel zagotovila, da bodo v bodoče dejansko uvozili potrebno količino živeža. Predlog zmanjšati obroke Japoncem še ne bodo zagotovili bodoči uvoz, postavlja generala MacArthurja v podoben položaj, v kakršnem je sedaj Anglija, ki odklanja odstopiti svoje zaloge žita, če ji Združene države ne bodo zagotovila, da bodo zaloga nadomestile. Pošiljka žita na Japonsko je bila ena izmed glavnih spornih točk med britanskimi in ameriškimi zastopniki pri razgovorih o prehrani v Washingtonu.

Tudi politični akcijski odbor kongresa industrijskih organizacij se je izjavil za takojšnjo obnovitev delitve prehrane na obroke, da bi Združene države lahko nudile večje količine ameriškega živeža prebivalstvu sestradanih držav.

Izjava Herberta Lehmana

Bivši glavni ravnatelj ustanove UNRRA, Herbert H. Lehman je izjavil o vprašanju svetovne prehrane v Washingtonu:

«Zelo me skrbi položaj prehrane v Indiji, Burmi in Ceylonu. Zaloštno je, da hoče vlada še stvarne dokaze. Ima številne dokaze v prepadenih obrazih sestradanih žensk in otrok. Ni dovolj milijon ton žita na mesec za približno 500,000.000 ljudi v Evropi in Aziji. Zaradi tega se ne morem strinjati s Trumanovim mnenjem, da bodo premostili krizo v 90 dneh. Naša vlada zaupa zgrešenim načrtom in ukrepom, ki ne odgovarjajo stvarnosti. S takšno politiko se igrajo z življenjem milijonov nedolžnih vojnih žrtev. Zato lahko predvidevamo, da bo prihodnjo zimo prehranjevalni položaj še slabši od letošnjega. Nespametno bi bilo, če bi kdorkoli drugače mislil. Združene države imajo dovolj virov, da lahko rešijo položaj. Ob koncu leta 1945 so kljub ugovorom in svarilom pred težkim položajem prehrane v bodočnosti narodile nesrečni sklep o ukinitvi racioniranja, zaradi česar so se znašle v letu 1946 pred tragičnim pomanjkanjem v tujini. Zame nima veljavnosti trditev, da niso mogli izvesti racioniranja pravočasno, da bi odpomogli sedanjemu pomanjkanju.»

Zasebna ameriška pomoč

Odkar so ukinili prepoved za pošiljanje pomoči Nemčiji, so ameriške zasebne organizacije zbrale in poslale na ameriško zasedbeno področje v Nemčiji približno 1500 ton raznega blaga. Doslej so se pošiljke omejevale samo na ameriško področje, a zdaj vodijo razgovore, da bi razširili pomoč tudi na francosko in britansko področje.

V Nemčijo je prispela pošiljka 16 ton blaga, ki jo je poslala posebna ameriška ustanova osrednjemu nemškemu odboru za razdelitev podpor iz tujine. Ameriško pomoč delijo tistim Nemcem, ki so v hudi stiski, brez ozira na njihovo versko ali politično mišljenje.

Prav tako pa ameriške ustanove pošiljajo podobno pomoč v druge dele Evrope. Države, ki zdaj že prejemajo pomoč, so Norveška, Francija, Nizozemska, Finska, Češkoslovaška, Italija in Poljska. Kot predvidevajo, bo organizacija v kratkem razširila svojo pomoč tudi na Belgijo, Avstrijo in Grčijo.

Težak položaj na Kitajskem

Glavni ravnatelj Fiorello La Guardia je prejel poročilo voditelja odseka ustanove UNRRA za Kitajsko o težkem prehranjevalnem položaju v tej deželi. Poročilo pravi, da je pomanjkanje doseglo višek v pokrajini Hunan, ki je bila znana po svoji veliki proizvodnji riža. Cenijo, da bo 7 milijonov izmed 27 milijonov prebivalcev trpelo ali že trpi lakoto. Že sedanje pomanjkanje hrane je privedlo do tega, da se mnogo oseb preživlja s travo in drevesnim lubjem.

Poročilo, ki so ga izdali danes ob zaključku konference za prehrano v Singapuru, pravi, da je konferenca obvestila britansko vlado o skrajno težkem položaju v jugovzhodni Aziji s prošnjo, da to vprašanje takoj preda v preučevanje skupnemu zavezniškemu odboru za prehrano v Washingtonu.

Namestnik britanskega ministra za Indijo, Arthur Henderson, je izjavil v spodnji zbornici, da indijska vlada nima za umestno dovoliti izvoza konserviranega sadja za vsakdanjo rabo, ker bi pri sedanjem pomanjkanju žitaric lahko nadomestilo v izvestni meri drugo hrano.

LASKY O VTISIH IZ ITALIJE

RIM, 18. aprila. — *Harold Laski je sprejel na tiskovni konferenci zastopnike italijanskega in tujega tiska. Laski je izjavil med drugim, da je bil zelo presenečen nad iskrenim navdušenjem italijanskega naroda za demokracijo in svobodo, kakor tudi nad resnično vrednostjo delavcev severne Italije in njihovo zmožnostjo. Dejal je, da bo napravil vse, da bo njegova vlada razumela to vrednost in prispevala s surovinami in dolgoročnimi posojili k obnovi Italije.*

V odgovor na nekaj vprašanj je govoril o socialističnem kongresu v Firencah in ga primerjal človeku, ki se je zbudil iz dolgega spanja, polnega more, ki ima trdno voljo po ponovnem življenju.

O evropski gospodarski zvezi je dejal, da je gospodarsko zveza oblika po njegovem mnenju najbolj uresničljiva s tehničnimi sporazumi o finančnih in industrijskih ustrojih, n. pr. zračnih prog, tako da bi imela vsaka država svoje gospodarstvo povezano z gospodarstvom ostalih.

O morebitni spojitvi socialistov in komunistov v Italiji je dejal, da ta ne bi bila nezaželena in tudi ne nemogoča, v kolikor je potrebno med obema strankama tesno sodelovanje.

Nato je prešel na socialistično internacionalo in dejal, da je uradni načrt za informacijske izmenjave med različnimi evropskimi socialističnimi gibanji, a da se ne bo moglo govoriti o resnični socialistični internacionali, dokler ne bodo znani nameni Sovjetske zveze, kaj misli o demokratskih svoboščinah in človeških pravicah, v kolikor v Sovjetski zvezi še niso izravnali razlik med materialnim in miselnim delom ter uresničili tako to, kar je tajnost svobode.

Na prošnjo o pojasnilu njegovega mišljenja o italijanski krščanski demokraciji je dejal, da je gotovo večina njenih pripadnikov dejansko demokratov, a je spomnil prisotnost manjšine visoke buržuazije, ki v Italiji, kakor tudi drugod, hoče izrabiti krščansko miselnost.

«V Italiji — je nadaljeval — je gibanje nedvomno demokratsko in De Gasperi zna obvladati te sile z iskušenostjo in spretnostjo».

Laski je ob koncu ponovil Bevinove misli, da je današnja Italija drugačna od Mussolinijeve.

VERJETNI OBISK EISENHOWERJA V BRAZILU

Washington, 18. aprila

Poročajo, da je general Eisenhower sprejel povabilo brazilske vlade ter bo odpotoval meseca avgusta v Rio de Janeiro. Njegova odločitev še ni dokončna, ker je zaradi dolžnosti, ki jih ima, nemogoče zagotoviti, ali bo mogel odriti na obisk. Dokončni odgovor in čas obiska bodo objavili kesneje.

Ghavam Sultaneh svari rušilce miru in varnosti

Gibanje vladnih čet proti Azerbejdžanu

TEHERAN, 18. aprila. — Perzijski ministrski predsednik Ghavam Sultaneh je objavil vest, da so poslali v Aserbejdžan perzijske čete. Dejal je, da so poslali čete v Kazvin, ki leži na polovici poti med Teheranom in Aserbejdžanom, da tam vzdržujejo red po umiku sovjetskih čet.

«Izvedli smo posebne ukrepe, da povabimo aserbejdžanske zastopnike na pogajanja; vladni predstavniki, ki bodo odnesli povabila, bodo v kratkem odpotovali. Povabili bomo seveda najvplivnejše osebe iz Aserbejdžana».

Predstavnik perzijske vlade, princ Firouz, je izjavil, da se bo razprava pred vojnim sodiščem proti bivšemu načelniku glavnega stana generalu Arfi začela v teh dneh. Dodal je, da so «dokazi o zločinih, ki jih je izvršil general Arfa, v naših rokah» in da bo moral priti general tudi pred civilno sodišče.

Nadalje je izjavil, da je sodišče dobilo navodila, da preuči primer bivšega perzijskega ministrskega predsednika Saida Zia, ki so ga aretirali meseca marca zaradi udejstvovanja proti vladi.

Posebno poročilo, ki ga je izdal perzijski ministrski predsednik Ghavam Sultaneh, pravi, da temelji perzijska vlada na volji naroda.

«Moj namen je bil vedno obdržati mir in varnost. Zalibog nekatere osebe ne razumejo svobode in mislijo, da smejo zatirati pravice drugih. Dolžnost vsake vlade je vzdrževati javno varnost in naš namen je zadušiti s silo vse nerede, ki so glavni vzrok slabega delovanja uprave».

V svoji izjavi trdi Sultaneh, da pričakuje od vseh oseb in od vseh strank spoštovanje osebnih pravic in ne dejanj, ki bi bila namenjena pod vplivom strankarske propagande prisiliti druge, da sprejmejo tuje politično prepričanje. «V sedanji krizi, v kateri sem prevzel oblast, je država v mojih rokah», je zaključil perzijski ministrski predsednik Ghavam Sultaneh.

Bevinove izjave

V spodnji zbornici je Bevin izjavil, da britanska vlada preučuje objavljena določila nedavnega sporazuma med Sovjetsko zvezo in Perzijo. «Kot je vidati, je dejal, ne more sporazum škodovati našim dobavam petroleja iz Perzije».

Bevin je dejal, da ne ugovarja, da sovjetska vlada hoce na tak način dobiti petrolej iz severne Perzije, toda vztraja na tem, da ne bi potekala pogajanja v prisilnem ozračju.

Želimo imeti nadaljnje stike s perzijsko vlado, toda smo mnenja, da ne morejo razpravljanja pričeti prej, dokler ne bodo tuje cete popolnoma izpraznile dežele, kot je to sklenjeno s pogodbo iz l. 1942.

Tuji potniki v Aserbejdžan brez sovjetskih dovoljenj

Britanskega pooblaščenca v Teheranu se obvestili, da bodo tuji potniki lahke potovali v Aserbejdžan brez dovoljenja sovjetskih oblasti.

Novi ameriški veleposlaniki v Perziji

Predsednik Truman je naznanil imenovanje podravnatelja odseka Bližnjega Vzhoda, Georga V. Allena, za veleposlanika pri perzijski vladi.

Sedanji ameriški pooblaščenec v Teheranu Wallace Murray, je odstopil iz zdravstvenih razlogov.

KONČNI IZIDI VOLITEV DO 7. APRILA

Rim, 18. aprila

Pri občinskih volitvah do 7. t. m v 66-tih glavnih mestih pokrajine in 48 občinah z več kot 30.000 prebivalci so dobile posamezne stranke naslednje število sedežev: krščanska demokracija 1627, komunisti 1057, socialisti 885, republikanci 222, liberalci 113, delavska demokracija 45, stranka navadnega človeka 52, levičarske skupine 286, akcionisti 27, stranka Sardinije 29, desničarske skupine 159, desničarska koncentracija 42, osrednja koncentracija 32, bojevniki 13, povratniki 8, kmetska stranka 5, neodvisni 25, italijanska demokracija 1, skupno 4692 sedežev.

UNRRA POMAGA JUGOSLAVIJI

V prvem letu je dosegla vrednost dobav 400 milijonov dolarjev - Zahvala sovjetskega načelnika jugoslovanskega odseka ustanove UNRRA Mihajla Sergejčika osrednjim uradom v Washingtonu in Londonu

Beograd, 18. aprila

Jugoslovanska poročevalska agencija Tanjug javlja, da so ob prvi obletnici dela odseka ustanove UNRRA za Jugoslavijo prečitali v beograjski radijski postaji govor Mihajla Sergejčika, šefa ustanove UNRRA za Jugoslavijo.

V svojem govoru je Sergejčik med drugim dejal, da so člani odseka ob prihodu v Jugoslavijo našli opustošenje in razdejanje, ki ga je povzročil okupator. Jugoslavija je bila opustošena kot skoraj nobena druga zavezniška država. Glavne prometne žile so bile skoraj popolnoma uničene, industrija porušena, poljedelski stroji uničeni ali pa odpeljani drugam. Po večini je bil uničen tudi skoraj ves pridelek.

Ko so prispeli prvi člani, je večji del države bil še vedno zaseden po sovražnih četah. Sami so se mogli prepričati, kako prebivalstvo Jugoslavije polaga ves trud v obnovo.

Odsek ustanove UNRRA, ki dela že 12 mesecev v Jugoslaviji, je izraz namenov Združenih narodov, ki so jih postavili, ko so ustanovili ustanovo UNRRA. Pri delu v Jugoslaviji delajo pripadniki 18 narodov, državljani Jugoslavije in Sovjetske zveze Združenih držav, Velike Britanije, Francije, Ukrajinske sovjetske republike, Avstralije, Egipta, Češkoslovaske, Poljske, Grčije, Kostarike, Kanade, Novega Zelanda, Belgije, Ekuadorja, Palestine in Libanona. Jugoslovanska misija, ki ima sedež v Beogradu, ima pokrajinske urade v glavnih mestih šestih zveznih edinic republike Jugoslavije. Vsi predstavniki misije v pokrajinah stalno poročajo, da pošiljke ustanove UNRRA v Jugoslaviji pravilno razdeljujejo in da material uporabljajo na najboljši način za obnovo Jugoslavije. Za časa 12 mesečnega delovanja ustanove UNRRA v Jugoslaviji, je ustanova UNRRA poslela okrog 400 tisoč ton blaga, hrane, medicinskih pripomočkov, traktorjev, kamionov, poljedelskih strojev, obleke, surove volne, bombaža in raznega drugega blaga. Znano je, da to blago ne zadostuje za vse potrebe Jugoslavije, tudi ne more nadoknaditi velikanske izgube v vojni ter zadovoljiti najnujnejših potreb prebivalstva. Vendar je prebivalstvo zadovoljno, ker je jugoslovanska vlada in prebivalstvo uporabilo to blago tako, da je v veliki meri pripomoglo k obnovi Jugoslavije. V mnogih govorih in člankih so visoke osebnosti jugoslovanske vlade izrazile svoje zadovoljstvo o delovanju ustanove UNRRA.

V teku zadnjih tednov sta maršal Tito, predsednik narodne vlade Jugoslavije, in Kardelj, podpredsednik narodne vlade Jugoslavije, z jasnimi besedami izrazila zahvalo narodov Jugoslavije za pomoč, ki so jo Združeni narodi nudili preko ustanove UNRRA Jugoslaviji.

Prometne zveze in industrija je v veliki meri že obnovljena in je pričela učinkovito delati kljub velikim naporom.

Kulturnemu, zdravstvenemu ter socialnemu prizadevanju posveča veliko pozornost, kar bo imelo za posledico srečno bodočnost Jugoslavije.

Sergejčik je nadalje izjavil, da pomeni za njega in njegovo osebje mnogo, ko mu je znano, da dobi hrano, ki je uvožena v Jugoslavijo, tisto prebivalstvo, ki jo najbolj potrebuje. Tako tudi, ker se lokomotive in druga vozila uporabljajo za hitro obnovo prometa ter da material, naj si bo poljedelski, industrijski ali za socialno in zdravstveno skrb, uporabljajo izključno za obnovo Jugoslavije in ne v špekulacijske namene ali za črno borzo. Tega ne potrjujejo le njegova osebna opazovanja temveč obvestila osebja, ki nadzoruje razdelitev blaga ustanove UNRRA po vseh delih Jugoslavije.

Sergejčik je dejal, da mu je znano, da mora še mnogo napraviti. Jugoslaviji je nujno potrebna hrana do prihodnje žetve, industrijske naprave vseh vrst, prometni material, kurivo, premog, lokomotive, tračnice in drugi material za obnovo železnic, material za pristaniške napave, surovine, kovine, obleka, surov bombaž in surova volna in medicinski material. To vse v velikih kolicinah in odgovarjajoče vrste. To vse vodi k stremljenju za čim hitrejšo dobavo potrebnega materiala za Jugoslavijo. Za dosego tega je treba vložiti vse napore. Končno je izjavil, da jugoslovanski odsek ne bi mogel izvesti svojega dela brez stalne pomoči osrednje ustanove UNRRA v Washingtonu in Londonu. Zaradi tega je dejal Sergejčik. «Izkoristim priliko ob zaključku prvega leta delovanja ustanove UNRRA v Jugoslaviji, da se zahvalim članom osrednje ustanove UNRRA za njihovo sodelovanje, ter da izrazim svoje prepričanje, da se bo z njihovo pomočjo in s prizadevanjem za prisrčno sodelovanje jugoslovanske vlade in naroda delovanje ustanove UNRRA nadaljevalo z istim uspehom kot doslej. Vse delo misije in pomoč, ki jo Združeni narodi nudijo Jugoslaviji, so le majhen nadomestek za napore, ki so ga narodi Jugoslavije dali v teku te vojne, v kateri je Jugoslavija izgubila toliko ne samo najdragocenejših življenj, temveč tudi dobrin vsake vrste».

Obdobje velike važnosti pri pogajanjih o ureditvi Indije

NOVI DELHI, 18. aprila — *Po treh tednih razgovorov z indijskimi voditelji so pogajanja britanskega vladnega odposlanstva stopila v obdobje velike važnosti, ko so dospela do drugega razgovora s predsednikom vseindijske muslimanske zveze Mohamedom Ali Jinnahom.*

Težavna naloga britanskega odposlanstva je najti ureditev vprašanja o muslimanski zahtevi zaradi Pakistana. Predlog muslimanske zveze je naletel na odpor indijskega kongresa. V političnih krogih menijo, da bi moglo vladno odposlanstvo pri sedanjih razgovorih postaviti predsedniku indijskega kongresa Maulanu Abul Azadu nekatere predloge, ki bi izravnali nesoglasja med stališči kongresa in muslimanske zveze.

Po poročilu iz Singapura so se naposlanstvo povabilo sultana iz Peraka sestali v Kuala Kangsarju sultani sedmih malajskih držav, da bi razpravljali o načrtu britanske vlade za malajsko zvezo.

Yunns Amidi, glavni tajnik kongresa vseh malajskih držav, je izjavil, da malajski prebivalci ne nasprotujejo zvezi, toda zahtevajo, da bi se vrnili v predvojno stanje in ne vodili pogajanj po načrtu, ki ga narekuje London.

«Glavno vprašanje je prenos suverenih pravic na Veliko Britanijo, kar ima Malajska za protizakonito, ker so to storili brez predhodnega posvetovanja z malajskimi vladarji in njihovimi podaniki. Priznavamo potrebo za uvedbo skupnega državljanstva, da bi Malajska lahko dobila samoslado, toda Velika Britanija ima na podlagi predvojnih pogodb le pravico dati državam nasvete in zaščito».

Vprašanje Indijcev v Južni Afriki

Aswin Choudhree, vodja indijskega odposlanstva, ki se mudi v Londonu, je izjavil, da bi bili Indijci v Južni Afriki zelo srečni, če bi njihov položaj prišel pred organizacijo Združenih narodov.

«Južna Afrika ne sme se nadalje obravnavati indijskega vprašanja kot notranjo zadevo,» je izjavil Choudhree, ki je odpotoval v Pariz, da bi dobil podporo francoske vlade in naroda za indijsko stvar.

Laburistični poslanec Hughes je izjavil v spodnji zbornici:

«Vsak Indijec ima polno pravico do državljanstva v vsakem dominionu in v vsaki koloniji britanskega imperija».

ZAPISKI

O AVTORITETI

«Koroška kronika», glasilo britanske obveščevalne službe na Koroškem, je objavila sledeči članek:

I.

Avtoriteta je beseda, ki jo pogostoma slišimo, beremo in večkrat tudi izgovarjamo. Poznali smo in na žalost na svoji koži občutili avtoritarne režime. Doživljali smo čase, ko so nekateri ljudje in družbeni sistemi vrednost in veljavo avtoritete usodno pretiravali. Na drugi strani spet vidimo pojave in gibanja, ki avtoriteti dosledno in načrtno rušijo veljavo in ji spodmikajo njen pomen. Vpričo velikega pomena avtoritete in glede na nezdrave pojave, ki se porajajo okrog avtoritete, bomo povedali o tej stvari svoje mnenje.

Beseda avtoriteta je tujega (latinskega) izvora in se mednarodno uporablja. Mnogi narodi nimajo v svojem jeziku prave besede, ki bi točno povedala isto kar beseda avtoriteta. Tudi Slovenci take točne besede nimamo. Avtoriteta pomeni neko duševno, ali še bolj prav, duhovno vrednost in moč, ki ne črpa svoje veljave iz zunanje (snovne) sile, temveč iz notranje veličine. Ta notranja vrednost lahko izvira ali iz pomena nekega družbenega položaja ali iz človekove osebnosti. To bomo najlaže razumeli na zgledu. Učitelj v šoli je za učenca avtoriteta. On je namreč že samo s tem, da je učitelj, do učenca v takem raznerju, da pomeni za učenca nesporno notranjo veljavo. Ta duhovna moč se kajpada na zunaj pokaže s tem, da je učenec dolžan učitelja poslušati in spoštovati, čeprav bi učitelj kot oseba tega ne zaslužil. Podobna, le še bolj ostro začrtana, je avtoriteta staršev nasproti otrokom.

Tako avtoriteto, ki jo da človeku (n. pr. učitelju, očetu in materi itd.) sam družbeni položaj, se imenuje stvarna ali položajska (objektivna). Ta avtoriteta ne izvira nujno iz odlične osebnosti človeka, ki je na takem družbenem položaju, pač pa iz notranje vrednosti tistega mesta ali položaja. Kralj kake države je lahko kot človek slab, a kot kralj je vendar najvišja avtoriteta v državi. Veljava take stvarne avtoritete je utemeljena v človeški naravi. Razen tega jo čisto jasno zahteva tudi Bog in jo uči naša Cerkev.

Druga vrsta avtoritete pa izvira iz človekove osebnosti, brez posebnega ozira na njegov družabni položaj. Na vasi živi recimo človek, ki ni niti župan, niti odbornik, le mežnar ne, pa ga vaščani zaradi njegove plemenite dobrote, znanja ali vernosti in zglednega življenja splošno spoštujejo in ga priznavajo za svetovalca ali za posnemanje vrednega gospodarja in očeta. Ta človek je za ljudi avtoriteta, čeprav ni na nobenem višjem položaju. Uživa osebno (subjektivno) avtoriteto, ki izvira iz dostojanstva njegove osebe. Seveda je po navadi tako, da človek s posebnimi osebnimi odlikami pride tudi na odličen družabni položaj. Potem je to najbolj idealno: združita se stvarna in osebna avtoriteta v eno. Toda dostikrat v življenju vprašanje avtoritete ni tako idealno rešeno. Na visokih, a veliko avtoriteto očarjenih mestih, sedijo včasi ničevredni ljudje. Zlasti se to dogaja rado pri nedemokratično urejenih družbenih oblikah, pa naj gre za fašistične ali za drugačne, v bistvu nedemokratične sisteme, čeprav nosijo demokracijo vedno na jeziku.

(Nadaljevanje prihodnjič)

GRŠKA VLADA SPET ODSTOPILA

Atene, 18. aprila

Grški ministrski predsednik Poulitzas je predal kraljevemu namestniku nadškofu Damaskinosu odstop svoje vlade in mu priporočil, da sestavo nove vlade prepuseti sedanjemu zunanjemu ministru in voditelju populistične stranke Constantinu Tsaldarisu.

Pred tem so trije voditelji narodne zveze, Papandreu, Venizelos in Cannelopoulos, odstopili, ker jim po njihovi izjavi ni bilo mogoče več sodelovati v vladi. Kot razlog za svoj odstop so navedli, da jim populistična stranka ni dodelila zahtevanih ministrstev in da vztraja, da o ljudskem glasovanju zaradi vrnitve kralja Jurija odloča sedanji parlament. Prevladuje mnenje, da bo prišlo do sestave desničarsko-monarhistične vlade, de ne bo tega preprečila britanska vlada. Tsaldaris, vodja populistov, je izjavil, da namerava poleg ministrskega predsedstva obdržati tudi mesto zunanjega ministra.

KONČNI IZIDI

Atene, 18. aprila

Grško notranje ministrstvo je objavilo dokončne izide volitev: populisti in narodni liberalci 206 poslancev; narodna zveza 68; liberalci 48; monarhisti 20; neodvisni monarhisti 9 in neodvisni 3 poslance.

Trgovske ladje namesto vojnih

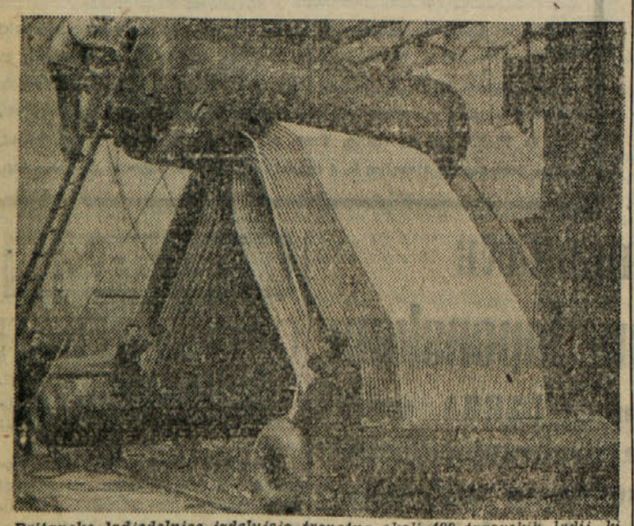

Britanske ladjedelnice izdelujejo trenotno okoli 400 trgovskih ladij, ki bodo imele skupno 1,612.810 tonaže. Večina ladij je za Veliko Britanijo in Irsko, 8 jih je za britanske dominione in kolonije, 5 za Francijo, 3 za Nizozemsko, 2 za Portugalsko in 1 za Argentino. Slika kaže montiranje «Yarrow» grevca v dokih v Burrow-in-Furness.

KULTURA

Kje ustvarjajo angleško javno mnenje

Za spoznanje Anglije ne zadostuje, da ostanemo tri ali štiri leta v Londonu, niti ne zadostuje, da obiščemo starodavna mesta, da preučimo književnost in zgodovino Velike Britanije, ali da posečamo za «week end» svoje prijatelje na deželi. Tudi če prisostvujemo parlamentarnim sejam v spodnji zbornici, ali če v Hyde Parku poslušamo javne govornike, z vsem tem še ne bomo imeli pred očmi prave slike Anglije.

Za spoznanje Anglije moramo iti v «pub».

Kaj je prav za prav «pub?» Beseda je kratica, ki izvira iz «public house», je neke vrste gostilna, kjer si v posameznih dnevnih urah lahko privoščimo kozarec piva. Nalašč pišemo «pivo»; čeprav v «public house' lahko dobite tudi whisky, gin, portsko in špansko vino, ali tudi kozarček šumeče limonade, je pivo vsekakor glavna pijača. Prodaja alkoholnih pijač je dovoljena samo okoli poldneva ali proti večeru; to je sklep, ki so ga usvojili že v času preteklo prve svetovne vojne in ki ga zaradi dobrih uspehov niso nikdar preklicali. Danes Angleži pijejo veliko manj, kot so pili nekdaj.

Ozračje v notranjosti «puba» je povsem svojevrstno in ga skoraj ni moč opisati. Ljudje, ki jih najdete na vlaku ali v avtobusu, so vedno isti, toda medtem ko so si na vlaku popolnoma tuji, postanejo v «pubu» zelo zgovorni in prijateljski. Četudi bi mogla biti «pub» — kot poudarja ime samo — neke vrste «javna zgradba», ima prav naprotno vse znake zasebne ustanove, ki ima na stežaj odprta vrata, da sprejme vsakogar in kjer postane — bolj kot kjer koli drugod v Angliji — socialna enakopravnost dejstvo. To je edini kraj, kjer vsakdo lahko prisrčno spregovori z nepoznanimi osebami in se lahko pogovarja o vsem, kar mu pride na misel, naj si bodo predmet pogovora vojaki, bančni ravnatelji, vseučiliški profesorji, kmetje, pesniki ali krojači.

V Londonu je stotine «pubov»; v vsej Angleži jih je na tisoče in tisoče; toda vsak «pub» ima svoje posebno ozračje. «Pubi» so v delavskih okrajih Londona, kjer govorijo delavci londonsko govorico, ki se imenuje «cockney» in ki daje pogovorom posebni izraz. Potem so «pubi» v pristaniškem okraju East End, med katerimi je najznamenitejši tako imenovani «Charlie Brown», kjer je vhod v West India Dock, kraljestvo mornarjev iz vsega sveta. Ko je l. 1932 umrl Charlie Brown, ki je bil lastnik «puba» in dekorirani kralj Limehousevega okraja, je šla za njegovim pogrebom mogočna množica žalujočih ljudi.

Manjše število «pubov» najdemo danes v londonskem središču, ki se imenuje City, zato ker se je njih število zmanjšalo zaradi stalnih nemških zračnih napadov, ki so imeli za posledico, da so porušili hiše, kjer so «pubi» imeli svoje prostore. Toda, kar jih je še ostalo, imajo vedno iste znake in opoldne so polni ljudi: posečajo jih navadno trgovski uslužbenci, knjigovodje in mladeniči, ki si z veseljem privoščijo kozarec piva in prigrizek. V poznem popoldnevu, ko so uradi zaprti, so «pubi» prazni in zapuščeni.

Tudi v okolici Covent Gardena lahko najdemo «pube», ki jih obiskujejo trgovci; v okolici St. Thomas treeta najdemo v «pubih» študente medicine, ki se med šolskimi odmori porazgovarjajo ob steklenici črnega piva «stout». Druge «pube» spet obiskujejo gledališki igralci, akrobati in novinarji. Najvažnejši izmed teh je «Old Chesire Cheese» v Fleet Streetu, ki so ga zračni napadi zelo prizadeli. Dr. Samuel Johnson, eden izmed najpriljubljenejših obiskovalcev tega «puba», je dejal: «Nikdar ni človek iznašel nekaj, kar bi moglo nadomestiti takšne gostilne in ljudi napraviti srečnejše».

V «pubih» ustvarjajo angleško javno mnenje. Ob kozarcu piva ali whiskyja se ljudje razgovarjajo o sestavu priljubljenih nogometnih enajstoric, o prednostih novega avtomobila, o zadnji vladni seji in grajajo vse vladne osebnosti. Pomenkujejo se tudi o prihodnjih konjskih dirkah ali o zadnjem Bevinovem govoru v spodnji zbornici.

Karl Frank pred sodiščem

PRAGA, 18. aprila. — Če bodo Karla Hermanna Franka, bivšega državnega ministra za Češko in Moravsko obsodili na smrt pred ljudskim sodiščem, kjer ga sodijo zaradi pokolja v Lidicah in drugih zločinov, bodo brzkone izdali nov zakon, ki ga zdaj pripravlja češkoslovaška vlada, da ga ne bodo takoj usmrtili, ker bo moral pričati na razpravi proti članom lutkovne vlade za časa zasedbe.

Ta razprava se bo začela 29. aprila, Predsedniški ukaz, ki je ustanovil ljudska sodišča, določa, da je treba smrtne obsodbe izvršiti eno uro po izrečeni obsodbi.

Predvidevajo, da bo obramba zaključila svoj govor v četrtek in da bo potrebno še štiri ali pet dni, preden bo sodišče izreklo obsodbo, kar pomeni, da se bo to zgodilo po Veliki noči.

Med razpravo se je neki neznanec približal županu Karasu, ki je prisostvoval razpravi, ter mu ponudil cigareto. Čim jo je Karas pokadil, je izgubil zavest.

Karašu so nudili prvo pomoč in ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili znake težkega zastrupljenja.

VELIKA NESREČA V MANDŽURSKEM RUDNIKU

Tokio, 18. aprila

Glavni štab generala MacArthurja je objavil podrobnosti o veliki nesreči v nekem rudniku, pri kateri je izgubilo življenje 1527 rudarjev, po večini Kitajcev in Korejcev. Reuter pojasnjuje, da so japonske vojaške oblasti zamolčale to tragedijo, ki se je pripetila 26. aprila 1942 zaradi podzemeljske eksplozije v rudnikih, ki so jih upravljali Japonci v premogovnih pogorjinah v Mandžuriji.

ŠVEDSKA PROSI ZA SPREJEM V OZN-o

Stokholm, 18. aprila

Švedski zunanji minister je objavil, da bo Švedska v najkrajšem času vložila prošnjo za sprejem v organizacijo Združenih narodov.

GLADOVNA STAVKA V JERUZALEMU

Jeruzalem, 18. aprila.

Petnajst oseb, ki so jih izbrali izmed več kot sto, ki so se prostovoljno javile, je pričelo z gladovno stavko.

Stavka ima dvojni namen: pokazati popolno solidarnost 600.000 Židov v Palestini s 1200 emigranti, ki zdaj gladujejo v La Speziji in vzpodbuditi svetovno javno mnenje, da upošteva žaloigro preživelih Židov v Evropi.

LADIJSKA NESREČA NA SVETI REKI INDU

Lahore, 18. aprila

Ladja, ki je prevažala romarje, se je prevrnila na reki Indu v bližini Kalur Kote v zahodnem Peterorečju. Utonilo je preko 100 oseb, po večini žensk in otrok. Romarji so potovali na obred očiščevanja v reki ob priliki budističnega Novega leta.

BOGATA ŽILA ZLATA V JUŽNI AFRIKI

Johannesburg, 18. aprila

«Reuter» poroča, da so odkrili južnovzhodno od Odendžalsrusta žilo zlata, ki vsebuje skoraj 2 kg dragocene kovine na tono zemlje. To je najbogatejša žila, ki so jih doslej odkrili v Južni Afriki. Zaradi tega nenavadnega odkritja so delnice zlatih rudnikov zabeležile močan porast na londonski in johannesburški borzi.

SOC. POLITIKA

Delavska univerza

«Ruskin College» je zavod za delavska tečaje v Oxfordu v Angliji; čeprav zavod ni odvisen od znanega vseučilišča, so delavci, ki posečajo tečaje, vsekakor znani pod imenom «Oxfordčani».

Dijaki tega zavoda se namreč od drugih razlikujejo, ker so izključno preprosti delavci, rudarji, mehaniki, rokodelci itd., posebno pa, ker so večinoma izkušeni možje, ki imajo žene in otroke. Vsekakor se delavci učijo z enakim navdušenjem kot mladi dijaki.

«Ruskin College» sta leta 1899 ustanovila dva Američana, zakonca Vrooman, in ga zdaj podpirajo «Trade Unions», razne zadruge in kulturna društva in posebno še vseučilišče v Oxfordu.

Zavod ima okrog 50 dijakov, med njimi okrog 10 dijakinj. Tečaji trajajo 2 leti. V prvem letu poučujejo gospodarstvo, socialno in politično zgodovino, angleško leposlovje, gospodarski zemljepis in tuje jezike. Poseben tečaj je posvečen «javnemu govorništvu». V drugem letu posečajo lahko dijaki vseučilišče in dobijo potem diplomo politike in gospodarstva, javne in socialne uprave.

Mnogi dijaki «Ruskina», nekdanji delavci, postanejo dobri politiki: Robert Young, ki je bil predsednik parlamenta za časa laburistične vlade 1924-29, in rudar J. J. Lawson, sedanji vojni minister, sta bila dijaka tega zavoda.

ZANIMIVOSTI

V začetku tega tedna je po 6 letnem premoru spet začel voziti med Londonom in Parizom luksuzni vlak «Zlata puščica». Pot je prevozil v 6 urah in 45 minutah.

• • •

Iz Beograda javljajo, da bodo v kratkem vzpostavili redni zračni promet, ki bo vezal vsa središča jugoslovanske republike. Z letali bodo prevažali tudi pošto.

• • •

Milanska policija je odkrila platinast prstan z briljantom, ki tehta 32 karatov in ki je pripadal Mussolinijevemu zakladu. Prstan je z ostalimi dragocenostmi vred izginil ob priliki aretacije duceja v Dongu; do najdbe nihče ni vedel, kje je. Policija je v tej zvezi aretirala več oseb. Videti je, da so v zadevo zapletene nekatere znane osebnosti.

• • •

Cena zlata na Srednjem Vzhodu, ki se je novembra minulega leta ustalila na 324 piastrov in se je pred 6 tedni znižala na 205 piastrov, je včeraj nenadoma padla na 146 piastrov. Močni padec cene zlata, ki je povzročil veliko paniko na prostem trgu z dragocenostmi, pripisujejo povečanju zaupanja v papirno valuto.

• • •

Od 43.000 juter zemlje v severni Nizozemski, ki so jo ob svojem umiku preplavili Nemci, so zdaj več kot 20.000 juter posejali z rižo. Nadaljnjih 7.000 juter pa je pripravljenih za setev.

• • •

Poročajo, da so sovjetski znanstveniki na zavodu za kovinska raziskovanja iznašli novo zlitino, ki ima veliko magnetsko moč in so ji dali ime «magnika». Magnetska moč te nove zlitine je 15 krat večja od tungstenovega jekla.

• • •

Na Japonskem bodo za prehranoprebivalstva v letošnjem letu zaklali 170.000 konj. Odločitev je sporočila japonska vlada ameriškim oblastem. Všteti so vsi vojaški konji, ki niso sposobni za poljsko delo.

• • •

V teku zadnje vojne je Švica poleg pol milijona vojakov za narodno obrambo mobilizirala 300.000 mož in žena za pomožno službo in približno 100.000 za krajevne straže. Mobilizacija je zajela nad eno petino prebivalstva Švice in je obremenila državni preračun za 9 milijard švicarskih frankov. V tej vsoti so všteti tudi stroški za opremo in utrjevalna dela.

IZ SLOVENIJE

Geografski institut jugoslovanske armade je pred tedni izdal prvi zemljevid FLR Jugoslavije v merilu 1:750.000. Sicer je zemljevid zelo natančno izdelan, vendar ima zaradi naglice, v kateri so ga izdelali, več pomanjkljivosti kot so slaba orografija, slaba oznaka prometnih žil in premalo natančna uporaba pravih narodnih izrazov.

Ministrstvo notranjih zadev LRS je sporočilo, da so mu zavezniške oblasti 12. marca t. l. izročile vojnega zločinca Vizjaka Vilka nekdanjega podpolkovnika DMB in pomočnika komandanta organizacijskega štaba. Organi OZNE izvršujejo preiskavo, ki se bliža koncu.

Po vseh krajih ljubljanskega okrožja z vso vnemo zbirajo tekstilne odpadke. Pri tem delu sodeluje mladina, AFŽ in sindikalne organizacije. V Grosupljem so doslej zbrali 800 kg tekstilnih odpadkov, v Kamniku 130 kg. v Škofji Loki 100 kg in v Kranju 1000 kg.

Na državnem prvenstvu v namiznem tenisu je Slovenija zasedla tretje mesto za Vojvodino in Hrvatsko. Nastopilo je 16 igralcev, od katerih se jih je plasiralo 9. Od slovenskih mostov je bil najuspešnejši ljubljanski «Udarnik».

Srednjeolska mladina v Krškem se je v svojem predkongresnem tekmovanju obvezala, da bo pri učnem uspehu zvisala oceno «dobro» na «prav dobro», da bo dobro urejevala stenčas, da bo pripravljala dobre prosvetne prireditve in da bo prostovoljno delala.

Obnovitvenemu odboru, ki so ga ustanovili vaščani ga Toškem čelu, so nedavno prišli na pomoč prostovoljni delavci iz okoliških ljubljanskih krajev, kot tudi iz Ljubljane same. Na delo so prišli člani AFŽ, ZMS, gasilci, miličniki itd.

Uspehi dolžnostnih odkupov semenskega krompirja so, kakor javljajo ljubljanski listi v posameznih okrožjih in okrajih naslednji; ljubljansko okrožje je zbralo 92 odstotkov skupnega predpisa, celjsko okrožje 76 odstotkov. mariborsko 74 odstotkov, novomeško pa samo 40 odstotkov.

Ministrstvo za notranje zadeve FLRJ je izdalo odredbo, s katero so prepovedali objavljanje gesel na javnih mestih, razen na tistih, ki jih v ta namen določijo krajevni odbori. Vsa gesla, ki so jih doslej objavili izven mest za objavljanje, morajo takoj odstraniti.

«Slov. poročevalec» javlja, da je bila januarja t. l. v Chicagu redna seja izvršnega odbora Slovensko-ameriskega narodnega sveta. Sestanka se je udeležil tudi dr. Robert Neubauer, načelnik zdravniškega oddelka Rdečega križa Jugoslavije, ki se že dalj časa mudi s posebno misijo med ameriškimi Slovenci. Na seji so obravnavali vprašanje pomoči ameriških rojakov za Jugoslavijo. Ugotovili so, da bo med Amerikanci, ki niso slovanskega porekla, zanimanje za Jugoslavijo začelo upadati in da v bodoče ni pričakovati posebne pomoči od Američanov neslovanskih narodnosti. Po priporočilu in pozivu dr. Neubauerja so soglasno zaključili, da bodo osnovali fond za mladinsko bolnišnico v Sloveniji. Kot prvi je prispeval v ta fond lastnik potniške tvrdke v Clevelandu Mr. August Kollander, in sicer 100 dolarjev v spomin na svojo mater, ki je umrla v stari domovini.

Komisija za ugotavljanje vojnega dobička v Dol. Lendavi je razpravljala o vojnem dobičku naslednjih oseb: Kalman Pavel, trgovec (200.000 din); Horvat Rudolf, metlar (100.000 din); Trejber Mirko, čevljar (77.780 din.); Bogdan Pavel, krojač (265.000 din); Gerencer Josip, trgovec (158.000 din); Matjasec Janez, trgovec (250.000 din); Klepec Gabrijela, trgovka (98.000 din); ker niso pravočasno prijavili vojnega dobička, bodo morali plačati še 30 odstotkov kazni.

Mladina iz Depale vasi je priredila v Domžalah igro «Stari grehi» Udeležba je bila številna. Vendar dopisnik Terpin Anton piše v «Ljudski pravici», da izvedba sama kot tudi vsebina igre ni odgovarjala željam in okusu ljudstva, ker je delo brez naprednega duha in na nekaterih mestih celo žali čustva delovnih slojev.

Notranje ministrstvo je izdalo odredbo, po kateri morajo vsi državljani do 1. junija oddati vse orožje, ne glede na to, kdaj in kako so ga pridobili.

JUL. KRAJINA

Ureditev prodaje gnojil

Trst, 15. aprila

Kmetijski oddelek Zavezniške vojaške uprave poroča: Da zagotovimo poljedelcem potrebno količino gnojil, določamo, da se poljedelci lahko obrnejo na občinske urade za poljedelstvo za predbeležbe, ki jih bodo sprejemali kot po navadi. Občinski urad bo izročil interesentom bon, s katerim si bodo lahko nabavili gnojila pri najbližjem skladišču kmetijske zadruge.

Predbeležbo izdanje bonov in nabavo gnojil bodo morali izvršiti pred 25. aprilom. Po tem roku bodo prodali v prosti prodaji gnojila, ki bodo preostala v skladiščih.

Priporočamo poljedelcem, da se v svojem interesu drže teh navodil.

Modernizacija londonske „Podzemne“

Nedavno so v Londonu razstavili poizkusni voz, kakršnih se bodo v bodoče namesto dosedanjih manj udobnih posluževali Londončani na svojih «podzemnih potovanjih». Prvi novi vozovi naj bi vozili med Aldgatom in Amershamom, oz. Rickmansworthom ali Watfordom. Vsak voz ima tri dobro razsvetljene oddelke s priključnimi policami nad sedeži. Oddelki so zvezani s hodnikom.

TRST

Objava ZVU
Izredno porotno sodišče

Ob priliki razpusta ljudskega sodišča in ustanovitve izrednega porotnega sodišča je bil dr. Nedoch Adelmo priporočen za kandidata za službo javnega tožilca, toda glede na določbe čl. X proglasa št. 5 ga ni bilo mogoče nastaviti, ker ni imel potrebnih kvalifikacij.

Ker je bilo znano, da je bil kot javni tožilec ljudskega sodišča v posesti mnogih listin ter podatkov, ki bi javnemu tožilcu izrednega porotnega sodišča olajšali delo, je Zavezniška vojaška uprava privolila, naj pomaga sodišču z opravljanjem določene službe v zvezi z javnim tožilcem.

Dr. Nedoch in njegovo osebje, so zdaj to službo končali in Zavezniška vojaška uprava se jim želi zahvaliti za pomoč, ki so jo nudili izrednemu porotnemu sodišču v zadnjih osmih mesecih.

Začenši z 18. aprilom 1946 je treba ovadbe, dokaze ter podatke glede oseb, ki spadajo pod jurisdikcijo izrednega porotnega sodišča, izročiti ali poslati javnemu tožilcu izrednega porotnega sodišča v justični palači v Trstu.

Trst, dne 17. aprila 1946.

Alfred C. Bowman
polkovnik J. A. G. D.
višji častnik za civilne zadeve

Opozorilo učiteljiščnikom

Šolski nadzornik sporoča: «Na podlagi zadnje odredbe višjih solskih oblasti so dolžni tudi zasebni kandidatje pri zrelostnih izpitih na učiteljišču dovršiti učno prakso na osnovnih šolah.

Kandidatje morajo opraviti vsaj šest ur tedenskega pouka do konca šolskega leta. Predložiti morajo kolekovano prošnjo ravnatelju učiteljišča, kjer nameravajo polagati izpite in ravnatelj jim bo določil razne osnovne šole v kraju, kjer so vaje v pouku.

Brez te učne prakse zasebni kandidatje ne bodo mogli polagati ipita.

Čitatelje opozarjamo, da bo izšel «Glas zaveznikov» na veliko soboto opoldne na 4 straneh.

Popis tujcev

Civilna policija Julijske krajine opozarja vse zasebnike, ki nimajo italijanskega državljanstva ali so brez državljanstva in bivajo na ozemlju Julijske krajine pod nadzorstvom Zavezniške vojaške uprave, na obveznost prijave pri tujskem uradu policije Julijske krajine (ulica 30. oktobra 2-III, soba št. 51). To velja tudi za tiste, ki so že v preteklosti prijavili svoje bivanje na bivši kvesturi v Trstu, kakor tudi za tiste, ki so se prijavili pri italijanskih policijskih oblasteh, a so prišli, tudi če samo začasno, na to področje.

Poleg tega pripominjajo, da velja ta obveznost tudi za tujce, rojene ali kadar koli bivajoče v Julijski krajini (področje A), ki imajo normalno osebno izkaznico.

Vsi, ki se še iz kakršnega koli vzroka ali ovire niso prijavili, naj to opravijo čimprej.

Rok za prijavo poteče 25. aprila t. l.

Gledališke in filmske predstave na veliki petek

Višje nadzorništvo kriminalno preiskovalnega oddelka policije Julijske krajine sporoča:

na Veliki petek: 1. so ukinjene vse gledališke prireditve, z izjemo tistih, ki so verskega značaja in kot take prilagodene krščanskemu čustvovanju; 2. dovoljene so filmske predstave verskega značaja; 3. prepovedani so plesi, plesni večeri ali kakršne koli prireditve te vrste.

Ukrepi za velikonočne praznike

Komisar tržaškega področja javlja naslednje ukrepe za konec tega tedna:

v petek 19. bo praznik; v skladu s tradicijo spoštovanja velikega petka naj bodo zaprti vsi zabavni lokali ali da preskrbe program primernega značaja. Vojaške oblasti se bodo ravnale v tem smislu v vseh zabavnih lokalih, ki so pod njihovim nadzorstvom.

Soboto 20. in nedelju 21. je imeti za navadno soboto in nedeljo.

V ponedeljek 22. bo praznik.

Odločitve kasacijskega sodišča

Na prizive, ki so jih predložili kolaboracionisti proti obsodbam, ki jihe izreklo izredno porotno sodišče, so na včerajšnjem zasedanju kasacijskega sodišča izrekli sledeče razsodbe: sprejeli so priziv, ki ga je predložil Vittorio Catta, ki je bil obsojen na deset let zapora. Obsodbe so razveljavili in odredili, da preuči zadevo ponovno na novi razpravi izredno porotno sodišče o prizivu, ki ga je predložil Raymond Pisleri, ki je bil obsojen na 20 let zapora, je sodišče izjavilo, da priziv ne sprejmejo ker se obtoženec, ki je pobegnil po razsodbi, ni prijavil oblastem; pravočitev priziva, ki ga je prijavil Luciano Alberto Hesse, so preložili na prihodnje zasedanje.

Kinopredstave za velikonočne praznike

V kinu Impero v Trstu bodo po odredbi AIS-a na velikonočno soboto in ponedeljek po znižanih cenah predvajali za otroke, barvast film, ki ga doslej na področju še nisi predvajali.

Na dan bosta dve predstavi: ena ob 10. in ena ob 11.30 uri.

PREHRANA

Razdeljevanje različnih živil. Sepral sporoča, da bodo danes začeli razdeljevati po 500 gr piškotov v korist otrok od 0 do 4 let in bolnikov. Nadalje bodo razdeljevali po 100 gr olja vsem potrošnikom v Trstu. Konec razdeljevanja 30. t. m., cena piškotom 154 lir, olju 250 lir kg.

Grah. Sepral sporoča, da dobe grah tudi kategorije potrošnikov od 0 do 1, 1 do 4 in od 9 do 19 let.

Gledališče Verdi

Danes zvečer ob 20.30 uri bo v gledališču Verdi koncert, na katerem bodo izvajali Verdijev Requiem.

Gledališče Fenice

V nedeljo 21. in v ponedeljek 22. bodo v gledališču Fenice predvajali izredni predstavi «Madame Butterfly» s sopranistko Atsuko Ito.

GORICA

Pomladanski urnik za trgovine

Trgovska zveza naznanja, da je Pokrajinski predsednik določil za odpiranje trgovin naslednji urnik:

trgovine z jestvinami, prodajalne drog, trgovine s kolesi, z manufakturo in drobnim blagom, in vse druge trgovine, ki niso omenjene: od 8. do 12. in od 15. do 18.30, ob nedeljah zaprto, ob polpraznikih odprto od 8. do 12. ure.

pekarne in mlekarne: ob 6.30 do 12.30 in od 16. do 18., ob nedeljah in polpraznikih od 7. do 12. ure.

mesnice: od 7. do 13., popoldne zaprto, ob nedeljah od 7. do 10., ob polpraznikih od 7. do 11. ure;

prodajalne sadja in zelenjave: od 8. do 12.30 in od 15. do 19. ure, ob nedeljah od 8 ure dalje (trgovine zapro 1 uro kesneje kot trg), ob polpraznikih od 8. do 12. ure.

prodajalne s kurivom, lesom in gradbenim materialom: od 8. do 12. in od 14. do 18 ure, ob nedeljah zaprto, ob polpraznikih od 8. do 12. ure;

trgovine z motornimi vozili: od 8. do 12. in od 14.30 do 18.30 ure, ob nedeljah zaprto, ob polpraznikih od 8. do 12. ure;

knjigarne in papirnice: od 8. do 12. in od 15.30. do 18. ure, ob nedeljah zaprto, ob polpraznikih od 8. do 12. ure;

cvetličarne: od 8. do 12.30. in od 15. do 18.30. ure, ob nedeljah in polpraznikih od 8. do 12.30. ure.

Ob sobotah so trgovine lahko odprte eno uro dalj.

Prijava tujcev

Goriško poveljstvo civilne policije Julijske krajine opozarja vse tuje državljane in osebe brez državljanstva, ki bivajo na področju Julijske krajine pod Zavezniško vojaško upravo, da se morajo prijaviti na uradu za tujce pri goriški policiji, trg Cavour 8, drugo nadstropje, soba št. 22. Obveznost prijave zadeva vse tujce, ki so že prijavili svoje bivanje goriški policiji, kakor tudi vse osebe registrirane pri italijanskih policijskih oblasteh, ki so se začasno preselile na to področje. Naznanjajo, da zadeva dolžnost prijavitve tudi vse tujce, ki kakor koli bivajo na področju «A» Julijske krajine in imajo «normalno» osebno izkaznico. Vsi, ki se iz kakršnega koli vzroka še niso prijavili, naj to storijo do 25. aprila t. l., ker bodo sicer z njimi ravnali po zakonu.

Trgovine na velikonočne praznike

Trgovska zveza v Gorici naznanja, da bo veljal za trgovine ob priliki velikonočnih praznikov naslednji urnik: velika sobota, trgovine lahko lastniki zaprejo že popoldne; na veliko nedeljo trgovine ves dan zaprte, samo cvetličarne so lahko odprte od 8. do 12.30 ure; na velikonočni ponedeljek bodo trgovine odprte od 8. do 12. ure.

Razdeljevanje tobaka

Glavna zaloga tobačnih izdelkov v Gorici javlja, da bodo v petek 19. aprila delili na odrezek št. 13 in 14 tobačne nakaznice tobak, in sicer po 60 gr. na osebo. Poleg tega bodo lahko upravičenci dvignili po 2 zavojčka papirčkov za cigarete.

Najdena ura

Mestno županstvo v Gorici naznanja, da so našli moško zapestno uro, ki jo imajo zdaj spravljeno na občinskem ekonomatu. Kdor lahko dokaže, da je lastnik, naj pride ponjo.

Iz bolnišnice je pobegnil

V sredo so pripeljali v bolnišnico v ulici Brigata Pavia 7 letnega dečka Alberta Gorjupa iz Opatjega sela, da bi ga operirali. Toda v nedeljo zgodaj zjutraj je Gorjup iz strahu pred bližnjo operacijo izrabil ugoden trenotek, da se je neopaženo odstranil iz bolnišnice. Naslednjega dne je neka gospa iz Grgarja opazila trudnega otroka, ki je jokal in se potikal po vaških cestah; vzela ga je v svojo oskrbo. To je bil Gorjup, ki je taval skoraj vso noč ter spal le nekaj ur v neki jami, mislec, da je na poti v Opatje selo. Dečka bodo izročili njegovi družini in se bo moral hočeš nočeš vrniti v bolnišnico.

RADIO

Slov. vesti: 7.15, 12.45, 20, 23.15 uri.
Ital. vesti: 7.30, 13, 20.15, 23. uri.

Četrtek, 18. aprila

17 prenos iz Vidma; 18 ženska ura ital.; 18.30 koral; 19 pevski koncert sopranistke Hussu Lilian, (slov); 19.15 Jože Pahor: Slovenščina za Slovence; 19.30 pester koncertni spored na ploščah (slov.); 20.30 uganke po radiju; 20.50 po Evropi; 21 «Judež» tragedija v treh dejanjih; nato, lahka glasba; 23.20 večerna glasba: Albert Sandler in njegov orkester.

Glavni urednik:
PRIMOŽ B. BRDNIK
Izdaja A. I. S.

P. G. WODEHOUSE 7.

NOVINAR PSMITH

Tako je na primer človek, ki lahko voli, recimo, desetkrat na dan — in ki vodi skupino ljudi, ki volijo po desetkrat na dan volitev — tak človek je vsega spoštovanja vredna osebnost. Zaradi tega so nekateri politiki nasvetovali policiji, naj zatisne oko in tolpa iz ulice Groome je imela mir pred policijo. Tolpa se je zaradi tega večala in je dobro uspevala.

To je bil, točno povedano, Bat Jarvis.

«Poglejte ovratnik», je dejal gospod Jarvis in se dotaknil ovratnika, «moj je, mister!».

«Tako je tudi Pugsy dejal», je odgovoril Billy Windsor. «Dva dečka sta mačko dražila z nekim psom in midva s Pugsyjem sva jo rešila».

Gospod Jarvis je prikimal z glavo, v znak zadovoljstva.

«Imam tudi košaro, da jo lahko v njej odnesete, če hočete!».

«Ne, sèm, muc!».

Gospod Jarvis se je sklonil k mački in jo vzel, požvižgavajoč, na roke. Potem je pogledal tri mladeniče in opazil Psmithov monokol. Za trenotek se je ustavil in gledal Psmitha, končno pa je spet vprašal Billyja:

«Povejte, kaj mislite?». Čez dalj časa je dostavil: «Zahvaljujem se vam...».

Mačko je položil na levo roko, desno je stegnil proti Billyju.

«Evo!» je zinil.

Billy mu je stisnil roko.

«Hvaležen sem vam. Mačke imam silno rad».

Psmith je prikimal z glavo, v znak zadovoljstva.

«Po pravici, po pravici, prijatelj Jackson. Ta mačka tudi zaslužil, da jo imate radi. Živalica za dobro družbo je, polna življenja. Njeno zadržanje v gostilni bi zadovoljilo vsakogar. Takšna mačka ubija dolgčas!».

Gospod Jarvis ga je gledal pozorno, kakor da je premišljeval njegove besede, potem se je spet obrnil k Billyju.

«Če bi bili v neprilikah... Bom zadovoljen, če vam bom lahko pomagal. Naslov itak veste: ulica Groome, Bat Jarvis. Pozdravljeni. Zdrava se vam zahvaljujem!».

Utihnil je, nato spet zažvižgal, zmignil z glavo v znak pozdrava in odšel. Slišali so ga, kako je drsal po stopnicah.

«Vesel prijatelj», je dostavil Psmith.

«Ne govori veliko, morebiti. Tudi jaz ne govorim veliko. Resna molčečnost prijatelja Jarvisa mi je po godu. Mislim, da vas ima rad, prijatelj Windsor!».

Billy Windsor se je nasmehnil.

«O tem, kar sem slišal o njem, ne vem, če bi si vprav njega izbral za prijatelja. Toda, če bom zašel v neprilike zaradi tistih dečkov iz vzhodnega okraja, mi bo služil kot nalašč. Zdi se mi, da nisem storil nič slabega, ker sem mu pokazal nekoliko hvaležnosti».

«Gotovo ne», je dostavil Psmith. «Ne smete zanemarjati ljudi. Zdaj pa, prijatelj Windsor, pustite me, da se malo poglobim v vaše 'Lagodne trenotke', Jackson, evo zadnja številka za tebe. Prijatelj Windsor, ime Jackson je znano v angleških literarnih salonih; njegovo mišljenje bo istočasno koristno in zanimivo za vas!».

V.

NAČRTI ZA IZBOLJSANJE

«Prav za prav, je dejal Psmith, kakšen je vaš položaj pri listu? Dobro vemo, da ste vi praktično kri, ki se v njem pretaka, da ste hrbtenica, ki ga vzdržuje; toda, tehnično, kaj delate prav za prav? Kadar je namreč lastnik lista sam s seboj zadovoljen, da je pri vas našel najsposobnejšega moža za tako delo, povejte, kaj misli natančnejše o vašem delu?».

«Podravnatelj lista sem».

«Samo pod? Premalo vas cenijo, prijatelj Windsor. Kje je lastnik? Na rebra se mu bom prilepil, da bo končno spoznal, da se tak talent ne sme kar tako obrabljati. Področje vašega delovanja bi moglo biti obširnejše».

«Lastnik lista je v Evropi: mislim v Karlovih Varih, ali v okolici. Tukaj ga sploh ne vidimo nikoli; samo sprejema denar, vse drugo pa je ravnateljev posel. Zdaj predstavljam ravnatelja jaz».

«Ah, končno vam je torej uspelo, da pokažete svojo sposobnost. Prosti ste, brez vsakih ovir».

«Gotovo ne, lahko stavite, je odgovoril Billy. Pomislite: pri tem listu je nemogoče delati brez ovir. Sami se boste lahko prepričali: vsak urednik ima za svoje zaglavje celo stran na razpolago. Jaz sem samo zvezni organ, tisti, ki se briga, da list materialno izide».

Psmith je v znak neodobravanja tlesknil z jezikom.

«To je ravno tako, kot če bi imenitnemu francoskemu kuharju rekli, naj pomiva krožnike, je dejal. Mož, ki ima vaše sposobnosti, prijatelj Windsor, bi moral imeti pred seboj obširnejše obzorje. To je beseda: obširnejše obzorje. Kakor vidim, moram že sam nekaj odločiti. Če pogledam vaše čelo, če gledam luč razumnosti, ki žari v vaših očeh in če lahko poslušam neprestano rožljanje v vaših možganih, prav lahko izjavim: 'Prijatelj Windsor mora imeti pred seboj obširnejše obzorje!'».

Psmith je pogledal Mikea, ki je z obupnim izrazom motril zbirko «Lagodnih trenotkov» in nadaljeval: «Torej, prijatelj Jackson, kaj praviš k temu?».

Mike je pogledal Billyja Windsorja. Rad bi izgovoril prijazno besedo, toda ni mu bilo dano, da bi jo našel. Billy je razumel njegov pogled.

«Nič se ne bojte povedati, je dejal. Vaše mnenje gotovo ne bo ostrejše, kot je bilo moje».

«Mislim, da nekomu zelo ugaja», je dejal Mike.

«Tako mora biti, nasprotno ga ne bi razumeli. Samo, da nisem osebno spoznal še nobenega tašnega človeka».

Psmith, ki je medtem prebiral zaglavje Luell Granville Waterman nove, se je obrnil k Billyju:

«Luell Granville Waterman? je dejal. Ali ni to morda vaš psevdonim, prijatelj Windsor?».

«Ne, pri moji veri. Ne mislite kaj takšnega!».

«Me veseli, je prijazno odgovoril Psmith. Odkritosrčno vam moram povedati, da ta žena skoraj nesramno nudi svojim čitateljem takšno jedačo. Luell Granville Watermanova mora vsekakor končati s svojim delovanjem pri tem listu».

«Kaj mislite?».

«Proč mora iti, je poudaril Psmith. To mora biti vaše prvo dejanje na novem ravnateljskem mestu».

«Veste, da ne smem! Ravnatelj tako stvar zelo ceni».

(Nadaljevanje prihodnjič)